

Pastýřský list k ukončení diecézní etapy synody o synodalitě

Milé sestry a bratři,

především chci v této chvíli upřímně poděkovat všem, kteří přijali výzvu papeže Františka a zapojili se do práce synodních kroužků. Zvláštní poděkování patří diecéznímu týmu za velkou práci, kterou odvedli ve skvělé kvalitě.

Mám radost, že se do práce v synodálních kroužcích zapojilo tolik lidí, kteří udělali zkušenost synodality, která je duchovní skutečností, protože jde o společnou modlitbu a společné naslouchání Božímu hlasu, o společné hledání Boží vůle. Mnozí jste udělali zkušenost s působením Ducha Svatého, který vytváří církevní společenství z těch, kteří se jím nechají vést. Za tento veliký dar děkuji Pánu Bohu a právě v něm vidím velikou naději pro naši diecézi.

Chladné statistiky ukazují poměrně smutná čísla, například za poslední léta klesl v diecézi počet účastníků na bohoslužbách ze 115 tisíc v roce 2000 na 75 tisíc v roce 2017, klesl počet pokřtěných i počet dětí u prvního sv. přijímání. Počet biřmovanců klesl z 2 tisíc na 1 tisíc. Kněžský seminář je téměř prázdný. Vidím únavu mnoha kněží, kteří často přes všechnu svou námahu nevidí plody své práce, které by přinášely radost. Vedle toho vidíme mnoho plodné námahy v řadě farností, které se krásně rozrůstají, úžasnou prací církevních škol a obdivuhodný rozvoj církevní Charity.

Do synodální práce se zapojilo přes pět tisíc lidí a potěšitelné je, že největší věková skupina účastníků byla od 30 do 60 let. V tom vidím velkou naději.

Syntéza jednotlivých výstupů z kroužků poukázala kriticky na řadu skutečností, ale taky ukázala velkou sílu touhy a ochoty nasadit se pro obnovu církve, či se aspoň připojit. Pro správné přijetí syntézy je zásadně důležitý postoj lásky, která se nebojí kritiky, ale dívá se do textu jako do zrcadla diecéze. Ne všechno se týká konkrétní farnosti nebo konkrétního kněze. Nesmíme všechnu kritiku vztahovat na sebe, ale ani nesmíme říkat, že všechno se týká jen jiných, nýbrž v pokoře se ptát, jestli se něco z řečeného netýká aspoň z části také mě. Nejednou se ukáže, že kněží i laici volají po stejné věci, ale chyba je někde v komunikaci či způsobu vidění. Zásadní je otázka: Co ode mě žádá Bůh? Co bych z mé strany mohl udělat pro zlepšení? Musím trpělivě počítat s postupnými kroky a hledat spojení. Musíme rozlišit, co je řešitelné ve farnosti, co v diecézi, co patří na světovou úroveň. Některé věci můžeme začít ve farnosti řešit hned. Na společném setkání synodních kroužků, nebo jejich zástupců, s duchovním správcem a farní radou projevit ochotu ke společné otevřenosti vedení Duchem Svatým a ke spolupráci na jeho díle. Nesmíme při tom zapomenout, že metodou synodality se chceme řídit při všech dalších krocích, že nejde o demokracii, o názor většiny či vlivných lidí, ale o společné, stálé a pokorné hledání Boží vůle.

Jednotlivé farnosti se od sebe někdy hodně liší, proto se budou lišit i jejich priority. Společným cílem je pro všechny živé společenství, které vydává svědectví o živém Kristu. Někde už na cestě k takovému cíli urazili kus cesty a krásně rostou. Jinde se ukazuje, že kvůli objektivním příčinám, například velkému vystěhovalectví z obce, nemohou být plnohodnotným farním společenstvím, protože nemají žádné děti ani rodiny, a v budoucnu bude třeba hledat řešení ve spojení farností. Přesto už dnes, i když tam jde jen o několik starých lidí, mohou vytvářet živé společenství lásky, modlitby a spolupráce. Pán Ježíš řekl: „*Kde jsou dva nebo tři v mém jménu, tam jsem já uprostřed nich.*“

Neřekl, kde jich bude sto či tisíc, ani neřekl, že musí jít o mladé a schopné lidi. On počítá s každým. Vedle toho musíme počítat s lidskými předpoklady jako například, že děti a mládež k zdravému rozvoji své víry nutně potřebují společenství vrstevníků. Podobně je důležité pro křesťanskou rodinu mít společenství věřících rodin. Nemálo farností však má podmínky pro vytvoření živého společenství, a přesto tam není. Tam je třeba se dívat na současnou situaci jako na velkou výzvu a hledat odpovědi.

Vzhledem k rozdílnosti situace bude třeba v různých farnostech začít z jiného konce, ale všude může jít o stejnou povznášející zkušenost spolupráce s Duchem Svatým na budování živé církve.

Některými tématy se už zabývám s kněžími. Nejprve já s děkany, pak děkani s kněžími v děkanátech. Zabývali jsme se například návrhem zavést povinné pastorační rady ve farnostech. Zatím jsme udělali rozhodnutí, že v příštím roce se při vizitaci farnosti vizitátor setká s farními radami.

Některé úvahy ukazují, že při hledání správných řešení budeme muset jít do daleko větší hloubky. Mnozí volají po radostnější bohoslužbě, což je dobře, ale k velikonoční radosti se jde přes Kalvárii, a o oběti se nedá mlčet. Kristus bez kříže by nebyl Spasitel. Někteří chtějí snížit mravní nároky, ale ty nestanovili lidé, nýbrž Kristus. Mnozí kritizují kněze, ale nikdo rodiny, a přitom kněží jsou takoví, jak je vychovaly rodiny. Někteří myslí, že svěcení ženatých mužů na kněze vyřeší nedostatek kněží. Hlubší rozbor však ukazuje, že základním problémem není celibát, ale nedostatek chuti žít pro druhé, či chybějící smysl pro službu a oběť, že mládež vyrůstající v blahobytu a hledající kariéru se těžko rozhoduje pro povolání, které není atraktivní ani oceňované. Smysl pro službu druhým či schopnost vycházet s druhými se pěstuje od dětství v rodině. Bez zkušenosti s dobrým otcem v rodině se mladík těžko učí být duchovním otcem a budovatelem farního společenství. Teď není prostor k hlubšímu studiu tohoto tématu. Uvádím ho jen jako příklad problému, jehož řešení bude vyžadovat mnoho odvahy a široké spolupráce, abychom nezůstali jako bezradní v začarovaném kruhu.

Velké zapojení věřících středního věku i mladých lidí do práce synodálních kroužků mi dává velkou naději, protože dobré výsledky se mohou ukázat jen tehdy, když začnou všichni najednou. Když totiž mladí rodiče přijmou více dětí a dobře je vychovají, když mladí muži ukáží velkorysost a odvalu nabídnout se Bohu do kněžské služby, když kritici raději pomohou a farníci převezmou svůj díl odpovědnosti za služby ve farnosti či údržbu kostela, když kněží s pokorným vědomím svých chyb a nedostatků budou ukazovat trpělivost a vyzařovat radost z Boha. Když se všichni rozhodnou začít u sebe.

Některé návrhy prozrazují, že ne všichni věřící vědí o některých věcech, které dávno v diecézi fungují. To volá po vysvětlující informaci. Navrhuji lépe využít diecézního časopisu *Oldin*, udělat z něj hlavní informační kanál ke sněmovním kroužkům a všem, kteří mají zájem o život místní církve. Budou se v něm podávat žádané informace ve větší míře, odpovídat na dotazy a taky sdělovat zkušenosti dobré praxe z farností. Tak úsilí jedněch může povzbudit druhé. Povzbuzení a dobrých příkladů není nikdy dost. Stručné zpracování písemných výstupů z kroužků najdete v *Oldinu* i na webových stránkách arcidiecéze.

S vděčností žehná každému z Vás

arcibiskup Jan